

**HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG CHUYÊN MÔN
MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN CẤP THPT – NĂM HỌC 2019 - 2020**

Căn cứ Công văn số 3828/SGDDĐT-GDPT ngày 04/9/2019 của Sở GDĐT Hà Nội về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2019 - 2020 cấp THPT, đề nghị các trường THPT trên địa bàn thành phố Hà Nội thực hiện các hoạt động chuyên môn cụ thể như sau:

I. Thực hiện kế hoạch giáo dục và quy chế chuyên môn

1. Tiếp tục triển khai thực hiện Công văn 4612/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất HS từ năm học 2017-2018 (có hướng dẫn bổ sung tại Công văn 5131/GDĐT-GDTrH ngày 01/11/2017), trong đó tập trung vào các nội dung:

- Tiếp tục rà soát nội dung sách giáo khoa, tinh giản những nội dung dạy học vượt quá mức độ cần đạt về kiến thức, kỹ năng của chương trình giáo dục phổ thông hiện hành; điều chỉnh để tránh trùng lặp nội dung giữa các môn học, hoạt động giáo dục; bổ sung, cập nhật những thông tin mới phù hợp thay cho những thông tin cũ, lạc hậu.

- Xây dựng kế hoạch giáo dục của từng môn học, hoạt động giáo dục phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường theo hướng sắp xếp lại các tiết học trong sách giáo khoa nhằm tạo thuận lợi cho việc áp dụng các phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực; chú trọng giáo dục đạo đức và giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống, hiểu biết xã hội, thực hành pháp luật; tăng cường các hoạt động nhằm giúp học sinh vận dụng kiến thức liên môn vào giải quyết các vấn đề thực tiễn.

- Kế hoạch dạy học bộ môn phải được lãnh đạo nhà trường phê duyệt, báo cáo Sở GDĐT trước khi thực hiện và là căn cứ để kiểm tra, giám sát trong quá trình thực hiện.

Trên cơ sở đảm bảo chuẩn kiến thức, kỹ năng và thái độ của cấp THPT trong chương trình giáo dục phổ thông hiện hành và hướng dẫn điều chỉnh nội dung dạy học tại công văn số 5842/BGDĐT-VP ngày 01/9/2011, phòng Giáo dục Phổ thông (GDPT) tăng cường giao quyền chủ động cho các trường THPT xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục định hướng phát triển năng lực HS của mỗi trường theo hướng tinh giản để tăng cường kỹ năng vận dụng kiến thức, phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và khả năng học tập của HS, theo khung thời gian 37 tuần thực học (học kỳ I:

19 tuần, học kỳ II: 18 tuần), đảm bảo thời gian kết thúc học kỳ I, năm học thống nhất toàn thành phố.

- Tăng cường tổ chức sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá thông qua nghiên cứu bài học; vận dụng các tiêu chí phân tích, rút kinh nghiệm bài học, tổ chức các hoạt động chuyên môn qua mạng và đánh giá giờ dạy của giáo viên theo hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT, công văn 10801/SGDĐT-GDTrH ngày 31/10/2014 của Sở GDĐT.

2. Đẩy mạnh học tập làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Giáo dục pháp luật, Giáo dục ATGT

** Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*

Thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII và Chỉ thị số 27/CT-TTG ngày 08/9/2016 của Thủ tướng Chính phủ về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Công văn số 918-CV/BTGTU ngày 11/8/2017 của Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội; Công văn số 4634/BGDĐT-CTHSSV ngày 21/9/2016 của Bộ GDĐT về việc sử dụng tài liệu “Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối sống dành cho học sinh” trong nhà trường; Kế hoạch 178/KH-BGDĐT ngày 16/3/2017 của Bộ GDĐT; Kế hoạch số 2274/KH-SGDĐT ngày 14/7/2017 của Sở GDĐT Hà Nội.

Các nhà trường tiếp tục giảng dạy bộ tài liệu “Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối sống dành cho học sinh” từ lớp 2 đến lớp 12 trong các trường phổ thông, mỗi tháng học một bài theo hướng lồng ghép, tích hợp trong môn Đạo đức, Giáo dục công dân, các môn học có liên quan và trong các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, các buổi sinh hoạt lớp, hoạt động Đoàn, Đội...đảm bảo nội dung giáo dục tự nhiên, nhẹ nhàng, tránh gây nặng nề; giáo dục cho học sinh những hiểu biết cơ bản về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi học sinh; góp phần tạo nên sự gắn bó nội dung học tập với thực tiễn cuộc sống và phù hợp với mục tiêu chung của giáo dục.

** Giáo dục pháp luật:*

- Tiếp tục thực hiện dạy 01 tiết giáo dục ATGT vào tiết học đầu tiên của môn GDCD.

- Dạy học tích hợp nội dung PCTN: Tiếp tục thực hiện đúng và đủ các yêu cầu về việc dạy học tích hợp nội dung PCTN trong môn GDCD theo tinh thần của Chỉ thị số 10 của Thủ tướng Chính phủ và công văn số 276/SGDĐT của Sở GDĐT Hà Nội ngày 20/01/2014 về việc triển khai và thực hiện Chỉ thị số 10/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ đến tất cả các trường THPT (*công lập và ngoài công lập*) trên địa bàn thành phố Hà Nội.

** Thực hiện nhiệm vụ dạy học lồng ghép, tích hợp nội dung:*

- Giáo dục bảo vệ môi trường, GD dân số, phòng chống ma túy - HIV/AIDS, phòng chống tội phạm, phòng chống Tai nạn thương tích, vào giảng dạy GDĐT, hoạt động ngoài giờ lên lớp theo hướng dẫn của Bộ GDĐT và của Sở GDĐT.

- Chú trọng tuyên truyền, giáo dục chủ quyền quốc gia về biên giới, biển đảo; sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; bảo vệ môi trường; đa dạng sinh học và bảo tồn thiên nhiên; ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng tránh và giảm nhẹ thiên tai; giáo dục an toàn giao thông, giáo dục quốc phòng an ninh... theo hướng dẫn của Bộ GDĐT và của Sở GDĐT.

3. Thực hiện nghiêm túc các văn bản về "Hướng dẫn kiểm tra đánh giá xếp loại" của Bộ và Sở, thực hiện đúng theo thông tư 58 về đánh giá, xếp loại học sinh trung học cơ sở và học sinh trung học phổ thông.

4. Đảm bảo kiến thức cơ bản theo chuẩn kiến thức và kỹ năng bộ môn do Bộ GDĐT ban hành năm 2007.

Căn cứ vào chương trình giáo dục phổ thông do Bộ GDĐT ban hành các tổ, nhóm chuyên môn cần nghiên cứu và quán triệt đầy đủ mục tiêu về kiến thức và kỹ năng được thể hiện trong tài liệu "Chuẩn kiến thức và kỹ năng" bộ môn do Bộ GDĐT ban hành năm 2007 qua đó xác định đúng trọng tâm, mức độ kiến thức, các yêu cầu của từng chương, từng bài, từng tiết một cách hợp lý để học sinh không chỉ học thuộc mà còn biết vận dụng kiến thức vào việc giải quyết các vấn đề, tình huống thực tế, biết liên hệ nội dung bài học với cuộc sống thực tiễn. Tránh tình trạng học sinh học nhưng không biết vận dụng các kiến thức đã học vào thực tế cuộc sống .

II. Đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá

1. Đổi mới phương pháp dạy học

- Tiếp tục đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo, rèn luyện phương pháp tự học và vận dụng kiến thức, kĩ năng của HS theo tinh thần Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT, công văn số 10801/SGDĐT-GDTrH ngày 31/10/2014 của Sở; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc; tăng cường kỹ năng vận dụng kiến thức; tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học; bảo đảm cân đối giữa trang bị kiến thức, rèn luyện kỹ năng và định hướng thái độ, hành vi cho học sinh; chú ý việc tổ chức dạy học phân hoá phù hợp với đối tượng học sinh khác nhau.

- Đẩy mạnh việc vận dụng dạy học giải quyết vấn đề, dạy học giao bài tập dự án; tích cực ứng dụng công nghệ thông tin phù hợp với nội dung bài học, sử dụng đồ dùng dạy học như tranh ảnh, sơ đồ, đoạn phim, đoạn tài liệu tham khảo ...tuy nhiên cần

chọn lọc cho phù hợp với bài học và được khai thác hiệu quả, tránh lạm dụng quá nhiều.

- Tiếp tục đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát triển năng lực, phẩm chất của học sinh, quán triệt các nhiệm vụ cụ thể sau đây:

+ Soạn giáo án theo hướng thiết kế các hoạt động học tập của học sinh, GV là người tổ chức, hướng dẫn, điều khiển các hoạt động học tập đó, sắp xếp hợp lý các hoạt động học tập của học sinh, phối hợp tốt giữa làm việc cá nhân và theo nhóm... Bài soạn của giáo viên tránh dàn trải, xác định được những đơn vị kiến thức cơ bản, trọng tâm và tập trung các phương pháp, phương tiện và tổ chức có hiệu quả các hoạt động học tập của học sinh làm nổi bật kiến thức trọng tâm, tạo điểm nhấn cho bài giảng, giúp học sinh theo dõi tập trung, có định hướng không gây tâm lí chán nản, căng thẳng, mệt mỏi.

+ Đẩy mạnh việc vận dụng dạy học giải quyết vấn đề, bảo đảm cân đối giữa việc truyền thụ kiến thức, rèn luyện kỹ năng và định hướng thái độ, hành vi cho học sinh; tích cực ứng dụng công nghệ thông tin, tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo phù hợp với nội dung bài học.

+ Tăng cường liên hệ thực tiễn để tăng tính hấp dẫn của bài giảng, giúp học sinh dễ dàng hiểu bài và thấy được kiến thức sách vở gắn gũi với cuộc sống.

+ Chú trọng mục tiêu giáo dục tư tưởng đạo đức, định hướng thái độ, hành vi cho học sinh thông qua những nội dung kiến thức.

+ Xây dựng hệ thống câu hỏi hợp lý, phát triển tư duy của học sinh, tăng cường ra các câu hỏi tạo điều kiện để học sinh được bày tỏ quan điểm, chính kiến của mình về các nội dung kiến thức của bài.

+ Sử dụng kết hợp nhiều phương pháp dạy học phù hợp với bài dạy và đối tượng học sinh.

2. Đổi mới hình thức tổ chức dạy học

- Đa dạng hóa các hình thức dạy học/giáo dục; ngoài việc tổ chức cho HS thực hiện các nhiệm vụ học tập ở trên lớp, cần coi trọng giao nhiệm vụ và hướng dẫn HS học tập ở nhà, ở ngoài nhà trường và cộng đồng.

- Giáo viên chủ động thiết kế bài giảng linh hoạt, khoa học, sắp xếp hợp lý các hoạt động của giáo viên và học sinh; phối hợp tốt giữa làm việc cá nhân và theo nhóm.

- Chú trọng tổ chức hợp lý cho học sinh làm việc cá nhân và theo nhóm; giáo viên tạo điều kiện, hướng dẫn học sinh rèn luyện kỹ năng tự học, tự nghiên cứu sách giáo khoa và tài liệu tham khảo, bồi dưỡng năng lực độc lập suy nghĩ, xây dựng hệ thống câu

hỏi hợp lý, phù hợp với các đối tượng; vận dụng sáng tạo kiến thức đã học, khắc phục việc ghi nhớ máy móc, không nắm vững bản chất.

3. Đổi mới kiểm tra, đánh giá

- Chú trọng đánh giá thường xuyên đối với tất cả HS: đánh giá qua các hoạt động trên lớp; đánh giá qua hồ sơ học tập, vở học tập; đánh giá qua việc HS báo cáo kết quả thực hiện một dự án học tập, nghiên cứu khoa học kỹ thuật, đánh giá qua bài thuyết trình (bài viết, bài trình chiếu, video...) về kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập. GV có thể sử dụng các hình thức đánh giá nói trên thay cho các bài kiểm tra hiện hành. Khi chấm bài kiểm tra phải có phần nhận xét, hướng dẫn, sửa sai, động viên sự cố gắng, tiến bộ của HS. Đối với HS có kết quả bài kiểm tra định kì không phù hợp với những nhận xét trong quá trình học tập (quá trình học tốt nhưng kết quả kiểm tra quá kém hoặc ngược lại), GV cần tìm hiểu rõ nguyên nhân, nếu thấy cần thiết và hợp lý thì có thể cho HS kiểm tra lại.

- Thực hiện nghiêm túc việc xây dựng đề thi, kiểm tra theo ma trận.

Đề kiểm tra bao gồm các câu hỏi, bài tập (tự luận hoặc trắc nghiệm) theo 4 mức độ yêu cầu: Nhận biết; Thông hiểu; Vận dụng; Vận dụng cao. Căn cứ vào mức độ phát triển năng lực của HS, GV xác định tỉ lệ các câu hỏi, bài tập theo 4 mức độ yêu cầu trong các bài kiểm tra trên nguyên tắc đảm bảo sự phù hợp với đối tượng và tăng dần tỉ lệ các câu hỏi, bài tập ở mức độ yêu cầu vận dụng, vận dụng cao.

- Giáo viên chủ động kết hợp một cách hợp lý, phù hợp giữa hình thức tự luận với trắc nghiệm khách quan, tăng cường ra các câu hỏi mở, gắn với thời sự quê hương, đất nước đối với các môn khoa học xã hội và nhân văn để học sinh được bày tỏ chính kiến của mình về các vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội.

- Cần coi trọng đổi mới kiểm tra đánh giá theo hướng hạn chế yêu cầu học sinh chỉ ghi nhớ máy móc, không nắm vững kiến thức, kỹ năng môn học. Tiếp tục đổi mới kiểm tra đánh giá bằng cách nêu vấn đề mở, đòi hỏi học sinh phải vận dụng tổng hợp kiến thức, kỹ năng và biểu đạt chính kiến của bản thân.

- Đề kiểm tra phải rà soát chương trình đảm bảo bám sát chuẩn kiến thức, kỹ năng, thái độ.

4. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học và quản lý

- Chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin trong tổ chức dạy học; tăng cường sử dụng các mô hình học kết hợp giữa lớp học truyền thống với các lớp học, hướng dẫn việc ôn tập và tự kiểm tra trực tuyến online các môn văn hóa lớp 11, 12 nhằm tiết kiệm thời gian và chi phí cũng như tăng cường sự công bằng trong việc tiếp cận các dịch vụ giáo dục chất lượng cao...

- Triển khai Bộ tư liệu dạy - học và phần mềm giáo án điện tử Smartschool trong dạy học môn Lịch sử, Địa lý, GDCD, Đạo đức trong trường phổ thông theo nội dung công văn số 3595/SGDĐT-GDPT ngày 20/8/2019 của Sở GDĐT Hà Nội.

III. Nâng cao chất lượng hoạt động chuyên môn, bồi dưỡng đội ngũ

- Tiến hành tốt các hoạt động tự bồi dưỡng về kiến thức chuyên môn, phương pháp dạy học;

- Kết hợp hoạt động tự bồi dưỡng của từng giáo viên với các buổi sinh hoạt chuyên đề của tổ, nhóm.

- Chú ý nâng cao chất lượng các buổi sinh hoạt chuyên môn: cần có chủ đề, có nội dung cụ thể cho từng buổi sinh hoạt chuyên môn. Thống nhất nội dung kiến thức và phương pháp giảng dạy phù hợp với qui định của chương trình. Nâng cao chất lượng dự giờ.

- Chuyên đề của tổ, nhóm chuyên môn có thể về dạy học tích hợp, dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS, dạy học theo PPDH hiện đại... do một người trình bày rồi thảo luận. Chuyên đề bộ môn nên gắn liền với nội dung chương trình giảng dạy, liên quan đến các tình huống sư phạm cụ thể để mang lại hiệu quả cho việc thảo luận.

- Tiếp tục đổi mới sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn dựa trên nghiên cứu bài học. Chủ động triển khai các hoạt động chuyên môn trên trang mạng "Trường học kết nối" để tổ chức, chỉ đạo và hỗ trợ hoạt động bồi dưỡng GV; tăng cường tổ chức sinh hoạt chuyên môn theo hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT, công văn số 10801/SGDĐT-GDTrH ngày 31/10/2014 của Sở.

Trên đây là một số định hướng chính, các trường căn cứ vào các văn bản qui định, hướng dẫn của Bộ, Sở và tình hình thực tế tại nhà trường để xây dựng Kế hoạch của bộ môn.
